

بسمه تعالی

● ناهید صابونچی

● دبیر دبیرستان: فرزندگان خوی

دینی (۱) درس پنجم

منزلگاه بعد

عنوان درس:

من نگاه بعد

زمانی که مجاهدی در راه خدا به شهادت میرسد یا مادری پس از تربیت فرزندان شایسته چشم از فرو میبندد یا پدری پس از سال ها تلاش و کوشش در بستر بیماری جان میسپرد و به طور کلی وقتی انسان ها می میرند چه اتفاقی برایشان می افتد ؟
ایا ارتباطشان کاملا با دنیا قطع می شود؟
ایا به صورت مستقیم وارد جهان آخرت میشوند؟
ایا ان که مرحله ای دیگر را پیش روخواهند داشت ؟
اگر چنین است ان مرحله چه نام دارد؟چه ویژگی هایی دارد؟
و چه رابطه ای میان دنیا و ان مرحله وجود دارد؟

عالم برزخ:

قران کریم از وجود عالمی پس از مرگ به نام برزخ خبر می دهد. برزخ در لغت به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است . عالم برزخ میان زندگی دنیایی و حیات اخروی قرار گرفته است و آدمیان پس از مرگ وارد آن می شوند و تا قیامت در آنجا می مانند و در صورتی که نیکو کار باشند از لذت های آن برخوردار و اگر بد کار و شقی باشند از رنج ها و درد های آن متالم میگردند.

پس از مرگ فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود اما روح به فعالیت‌های آگاهانه خویش ادامه می‌دهد. فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح است، توفی می‌کنند. در این عالم انسان با فرشتگان گفتگو می‌کند و پاسخشان را می‌شنود. اموری که درک آن‌ها در دنیا ممکن نبود، در این عالم قابل درک و مشاهده است. بخشی از پاداش و جزای مردم در عالم برزخ داده می‌شود. (بهشت و جهنم برزخی) ارتباط عالم برزخ با دنیا، پس از مرگ نیز هم‌چنان برقرار است (به وسیله‌ی آثار ماتاخر)

آیات

﴿ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ * لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴾
(مؤمنون ، ۹۹ - ۱۰۰)

ترجمه: (آنها همچنان به راه غلط خود ادامه می دهند) تا زمانی که مرگ یکی از آنان فرا رسد می گوید: پروردگار من! مرا باز گردانید! شاید در آنچه ترك كردم (و کوتاهی نمودم) عمل صالحی انجام دهم (به او می گویند) چنین نیست، این سخنی است که او به زبان می گوید (و اگر باز گردد برنامه اش همچون سابق است) و پشت سر آنها برزخی است تا روزی که برانگیخته می شوند.

مفهوم سوره مومنون "آیه ۱۰۰ و ۹۹"

مفهوم آیه : قرآن در این آیه به انسان خبر می دهد که او پس از مرگ وارد عالمی به نام <<برزخ>> می شود.
پیام آیه:

- ۱- این آیات درباره ی کسانی است که در دنیا در انجام عمل صالح کوتاهی کرده اند.
- ۲- اینان پس از مرگ جسمشان از اعمال خود آگاه میشوند در حالی که این آگاهی را در دنیا نداشتند و چون این آگاهی پس از مرگ حاصل میشود مربوط به روح است و نه جسم {زیرا جسم مرده است اما روح توسط ملائک
- ۳- این گروه پس از آگاهی از وضعیت اعمالشان در دنیا از خداوند درخواست میکنند که آن ها را به دنیا بازگرداند تا کاستی های گذشته شان را جبران کنند.
- ۴- اما خداوند در پاسخ آن ها می گوید: {هرگز}
- ۵- انسان بعد از مرگش به برزخ وارد می شود اما در آن جا توانایی انجام عمل را ندارد. {اگر انسان این توانایی را نداشت. در برزخ کوتاهی هایش را جبران می کرد و برای انجام نیکی ها درخواست بازگشت به دنیا را نمی گرد.}
- ۶- تفاوت دنیا و برزخ این است که دنیا محل عمل است؛ اما در برزخ امکان انجام عمل وجود ندارد.
- ۷- انسان هاتا برپای قیامت باید در برزخ بماند.
- ۸- ظرف تحقق این آیه {یعنی مکانی که این آیه در آن محقق می شود} برزخ است {زیرا گفت و شنود با خداوند بعد از مرگ اتفاق افتاده است.}

ویژگی های عالم برزخ:

۱- وجود حیات

۲- وجود شعور و آگاهی

الف {گفت و گوی فرشتگان با انسان

ب {سخن گفتن پیامبر {ص} با کشته شدگان جنگ بدر

۳- وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا

در واقعه‌ی جنگ بدر، پس از پیروزی سپاه اسلام و کشته شدن بزرگان لشکر کفار، بیان پیامبر (ص) که فرمودند: «..... ایشان به این کلام از شما شنواترند.....»

این مطلب بیانگر بالا بودن درک و شعور انسان در برزخ است که به آن حیات برزخی می‌گویند.

در بیان امام کاظم (ع): دیدار ارواح مؤمنان از خانواده‌ی خود برحسب مقدار فضیلت‌هایشان است.

این مطلب بیانگر وجود پاداش برزخی است.

در بیان امام صادق (ع): سه چیز که همراه انسان وارد قبر می‌گردد عبارتند از «رزق، خانواده، و عمل فرد» که عمل، همنشین انسان در برزخ است.

در بیان پیامبر اسلام (ص): جاری ساختن سنت و روش نیک در جامعه یا باب کردن سنت زشت در میان مردم جنبه‌ی ماتأخر دارد.

﴿ يَنْبَأُ الْإِنْسَانَ بِمَا قَدَّمَ وَآخَرَ ﴾ . (قیامت ، ۱۳)

ترجمه: در آن روز انسان را از تمام کارهایی که از پیش یا پس فرستاده آگاه می‌کنند.

پیام آیات:

- ۱- آگاهی انسان از اعمال ماتقدم و آثار ماتأخر در قیامت
- ۲- آثار ماتأخر ارتباط بین دنیا و برزخ را برقرار می‌کند.
- ۳- محاسبه‌ی کامل عمل انسان در قیامت

”با تشکر از نگاه های گرمتان“

ناهید صابونچی

دبیرستان فرزنانگان خوی